

Aktuárské vědy

Literatura

Aktuárské vědy, Vol. 6 (1936), No. 4, 187–188

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/144675>

Terms of use:

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

nebo — jako v Anglii — na soukromých ústavech, majících ovšem určitý veřejný charakter.

4. Pokud jest nám známo, neexistují instituce pojistných inženýrů ve formě u nás navrhované v žádném jiném státě; soudíme však, že pokud jde o otázku titulu, jest titul pojistného inženýra jen důsledkem přičlenění studia aktuárských věd k vysokým školám technickým.

Předpokládáme, že nevybočujeme z rámce ankety, zabýváme-li se také otázkou, která není sice výslovně formulována, ale která logicky souvisí s prvou otázkou položenou v anketě. Má-li úprava studia aktuárských věd všestranně vyhovovati, nemůže se omeziti na úpravu studia pouze na vysoké škole technické, ale musí přihlédnouti i ke skutečnosti, že na přírodovědecké fakultě Karlovy university v Praze jest pro tento vědní obor vybudován čtyřsemestrový učební běh pro posluchače matematiky v 5.—8. semestru. Doporučujeme, aby současně s otázkou reformy 4 semestrového učebního běhu na vysokých školách technických bylo i po stránce formální náležitě upraveno studium universitní, zejména tím, že by dosavadní zkouška fakultní byla nahrazena státní zkouškou. Je přirozeno, že i toto studium musí přihlížeti k právním, obchodním a účetním stránkám pojištění; v tomto směru by spolupráce obou vysokých škol byla nejen žádoucí, ale i snadnou a bylo by snad možno uvažovati i o společné jediné celostátní zkušební komisi pro druhou státní zkoušku tohoto oboru.

LITERATURA.

Dr. Jindřich-Dr. Podlipský: **Pojištění u báňských bratrských pokladen a jeho sanační novela.** V roce 1932 byla ministrem veřejných prací jmenována komise, která měla vypracovati návrh na změnu zákona o hornickém pojištění tak, aby získané nároky pojištěnců i důchodců zůstaly zachovány a při tom aby pojištění bylo postaveno na pevný základ finanční. Výsledkem obtížných jednání této komise, jejímž předsedou byl prof. dr. Schoenbaum jest zákon č. 200 Sb. z. a n. z r. 1936, kterým byla některá dosavadní ustanovení zákona o hornickém pojištění změněna. Celkové nové znění zákona bylo potom vyhlášeno pod č. 2 Sb. z. a n. z r. 1937. O pojistně-matematických zásadách této sanační novely hornického pojištění tu podal zprávu dr. Zelenka v 3. čísle V. ročníku.

Již několik dní po vydání vyhlášky o úplném znění zákona vyšla shora uvedená publikace dr. Jindřicha a dr. Podlipského, jejíž obsah jest rozdělen v podstatě na dvě části.

V první části (v úvodu) podávají autoři přehled o dosavadním vývoji hornického pojištění a o hlavních ustanoveních nového zákona, o rozsahu pojistné povinnosti, o nově vyměřovaných dávkách provisiního pojištění ve srovnání s dávkami dosavadními, o úpravě zachování nároků pojištěnců při výstupu z pojištění, o přestupech pojištěnců o zajištění některých nároků u Ústřední sociální pojišťovny, o úpravě výše pojistného, o sanačních opatřeních a konečně o organizaci pojištění.

Druhá část obsahuje úplné znění zákona, jak byl vyhlášen ministrem veřejných prací v č. 2 Sb. z. a n. z r. 1937. Autoři opatřují dále jednotlivé paragrafy citáty z důvodové zprávy k sanační novele a stručnými poznámkami. Na konci publikace otisknuto je též vládní nařízení č. 3 Sb. z. a n. z r. 1936, jímž se zavádějí pro potřeby pojištění u báňských bratrských pokladen průkazy (legitimace) pojištěnců. Příručka dr. A. Jindřicha a dr. J. Podlipského je zdařilou a vhodnou a dosud jedinou pomůckou pro každého, kdo přijde ve styk se sociálním pojištěním, zejména pak s pojištěním hor-

nickým, neboť podává spolu s důvodovou zprávou k novele úplný obraz o vývoji a stavu našeho hornického pojištění.

P.

Arthur L. Bowley: *Elements of Statistics, Sixth Edition 1937*. Standardní již učebnice Bowleyho, vzniklá z přednášek konaných na London School of Economics and Political Science, dožívá se již svého 6. vydání (první vydání v r. 1901). Oproti vydání 4. (1920) a téměř nezměněnému vydání 5. z roku 1926 představuje vydání právě vyšlé dílo přepracované a značně rozšířené v soulase s rozvojem metod matematické statistiky posledních let. Autor vynaznačil se i zde, aby pokud možno nejjednodušším způsobem formuloval ony myšlenky a matematické vzorce, které se mu jeví nejvhodnějšími na poli hospodářského a sociálního badání. Tím ovšem musel vědomě nechat stranou mnohé obory, v nichž s neobyčejným zdarem uplatňují se nové matematicko-statistické metody, k jichž osvojení je však třeba obsírnější matematické výzbroje, než jest zde předpokládáno, a jichž zpracování ponechává autor povolanejším odborníkům. Proti pracem školy Pearsonovy nebo Yuleho a proti základnímu dílu Yuleovu: *An Introduction to the Theory of Statistics*, zaměřeným spíše k problémům biologickým a s nimi souvisejícím problémům aktuárským, zachovávají Bowleyovy *Základy statistiky* přes své prohloubení i rozšíření teorie směrem matematickým přece jen ráz díla praktického, určeného za úvod do statistické teorie a praxe pro všechny osoby, které mají co činiti se statistikou nebo jimž je potřebí, aby poznaly důležitost statistických výsledků a hranice statistického šetření. Četné poznámky nasvědčují tomu, jak autor hodně čerpal z prací ostatních statistických teoretiků matematického směru (Edgeworth, Elderton, Greenwood, Hardy, Pearson, Yule), jichž metody a podání šťastným způsobem přizpůsobuje požadavkům položeného problému. Z podstatných odchylek nutno poukázati v tomto směru, jak v teorii korelace dospívá na podkladě vlastních předpokladů k rovnici lineární regrese, k níž, jak známo, Yule užívá metody nejmenších čtverců.

Pokud jde o provedení naznačeného úkolu, autor podržuje nadále rozvržení obsahu na dvě navzájem sice se doplňující, avšak svým podáním značně se lišící části. První část jest věnována opětně výkladu elementárních metod a technice statistické práce (sbírání a tabulace dat, definice a odvození průměrů, měření disperse a šikmosti, použití průměrů, indexní čísla, základní metody grafické a interpolační, pokud je autor pokládal za vhodné k danému účelu). Část druhá představuje úvod do matematické statistiky. V deseti kapitolách probírá jednotlivé případy použití matematických metod ve statistice (frekvenční křivky, zákon velkých čísel, teorie korelace, teorie souhlasu). Druhou část knihy doplňují ještě jednak matematické poznámky, podávající stručné odvození některých dříve užitých pomocných vzorců, jednak dodatky buď rozvíjející s větším matematickým aparátem myšlenky již formulované nebo obsahující výsledky, důležité pro pochopení věci, které jinde samostatně byly uveřejněny. Svě výklady v obou částech doprovází autor vhodně volenými, namnoze novými a nově přizpůsobenými příklady, které zvyšují jejich cenu.

Studium této knihy lze doporučiti nejen osobám, které hledají úvod do matematické statistiky, nýbrž i ostatním pracovníkům v oblasti aplikované matematiky.

F. K.